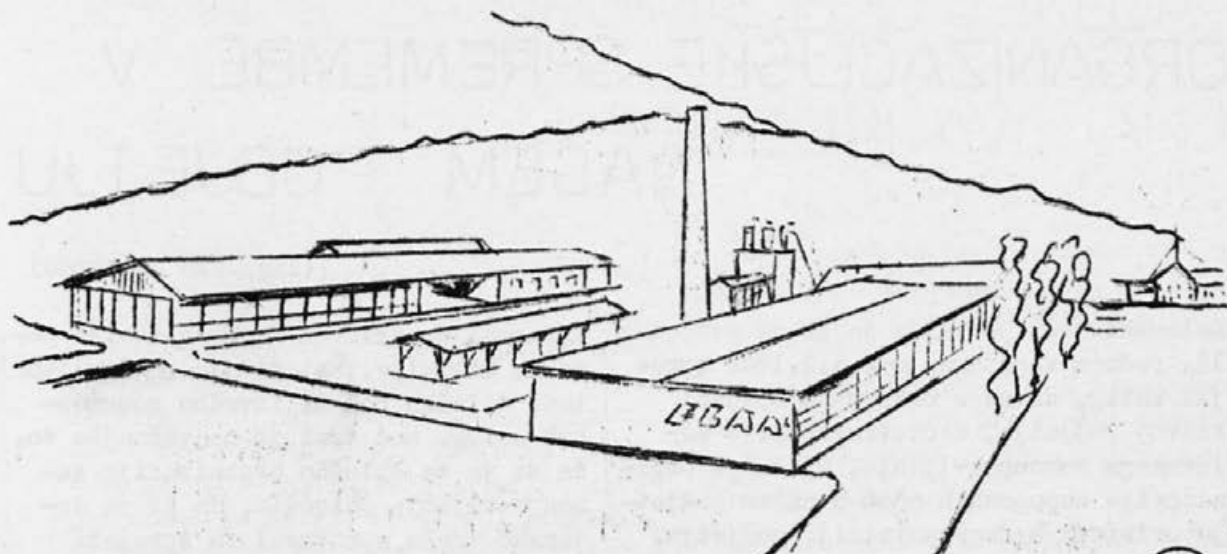

NAŠA SMUČINA

MESEČNO
UPRAVNI ODBOR
UREDNIŠKI ODBOR
SLAVKO KNAFELJ
REDAKCIJSKI ODBOR
ANDREJ ČUFER
500 IZVODOV

15. VII. 1962 10

OD NEKDAJ DO DANES

S. KNAFELJ 10

1949

Drugo plansko leto proizvodnje v "Elanu" je bilo uspešnejše. Svoj gospodarski načrt je podjetje izpolnilo 117%. Nabavo surovin in pošiljanje izdelkov kupcem je šlo po odrejenih dispozicijah. Ves aparat se je prilagodil nastali situaciji planskega gospodarstva. To je terjalo izpopolnitev administrativnega kadra. Predvsem komercialne in tehničnega vodstva.

V začetku novembra je bil zgrajen prizidek strojne mizararske delavnice in urejena priprava - razrez lesa. To leto se je pričelo z razžagovanjem jesenovih desk v frize, kot polizdelek za nadaljno proizvodnjo smučí.

Ob koncu leta je bilo dograjeno tudi novo leseno poslopje pisarne. Tja so preselili tudi skladišče surovin in nekaj manjših delavnic, kot sedlarsko in čolnarno.

Izdelava čolnov je bila novost, ki je vzbudila močno zanimanje v športni javnosti. Pričelo se je s proizvodnjo kajakov, kanujev, sandolinov in četvercev. Pozneje sta se v Elanu - na izdelavi čolnov zaposlila dva aktivna tekmovalca drž. reprezentanta - Branko Drogenik in Josip Hafner. S tem je proizvodnja čolnov prešla v strokovne roke.

Vedno več se je zaposlevalo v podjetju nove ženske delovne sile. Začelo je primanjkovati mizarjev, ključavničarjev in sedlarjev. Zato se je pristo-

pilo k priučevanju in polaganju izpitov za polkvalifikacije.

Ob koncu leta je bilo zaposlenih že 161 delavcev, ki so ustvarili 93,5 milj. proizvodnje. Znaten napredek prejšnjih let.

Zanimivo bo pogledati, kateri od še danes zaposlenih delavcev so bili aktivni člani zadruga z.o.j. Elan od 1945 - 1947 leta.

1. Finžgar Miha
2. Finžgar Ivan
3. Benedik Jože
4. Vrhovnik Franc
5. Finžgar Anica
6. Vrečko Maks
7. Bancej Marija
8. Gašperin Tatjana

Izgled prvega Elanovega nalepka. Služil je tudi kot zaščitni znak tovarne.

(Se nadaljuje)

ORGANIZACIJSKE SPREMEMBE V NAŠEM PODJETJU

(ing. Jože Osterman)

Delavski svet podjetja je že na svojem 32. rednem zasedanju dne 5.2.1962 sprejel sklep, da se z ozirom na splošni razvoj podjetja, decentralizacijo delavskega samoupravljanja, ojačanje organizacije ekonomskih enot v našem podjetju pristopi k reorganizaciji podjetja.

Radi tega, kar smo že objavili v eni prejšnjih števil, se je pristopilo k rešitvi te naloge skupno z Zavodom za izobraževanje delavcev in organizacijo dela iz Kranja, ter se je ta problem osnovno načrtane naloge po večmesečnih pripravah, predložilo v sklepanje in potrditev na 4. rednem zasedanju delavskega sveta naše tovarne (9. junija 1962).

Na podlagi iznešenih predlogov so se izoblikovali v glavnem sledeči reorganizacijski sklepi, katere je delavski svet podjetja soglasno v celoti sprejel:

1. Predlog osnovne organizacijske sheme podjetja, ki v osnovi postavlja odnosno oblikuje službe podjetja. Ta je rezultat širših in daljših razgovorov ter predvidenega oblikovanja področja in obsega dela posameznih služb in s tem povezane odnose, odnosno postopke poslovanja.

Upoštevajoč obstoječe možnosti in prehodno obdobje so se v tem v zvezi sprejeli sledeči sklepi:

- a/ Organizira se "razvojna služba" v podjetju v obliki samostojnega znanstvenega Zavoda.
- b/ Za vse ostale pa se naredi več organizacijskih sprememb o katerih bomo govorili v prihodnji številki.

2. Glede na potrebe decentralizacije upravljanja so se sprejeli sklepi, ki naj to približajo čimbolj vsakemu članu kolektiva.

3. Na podlagi teh nalog je delavski svet

imenoval za izvedbo reorganizacije posebne komisije, katerim je postavljen tudi določen rok za izvedbo posameznih nalog. Med temi je najvažnejše to, da se je za splošno organizacijo samoupravljanja določilo, da jo je dejansko treba sprovesti in sprejeti sheme upravljanja najkasneje do 1. avgusta 1962.

Ker je reorganizacija podjetja zelo važna in čeprav je bilo o njen povedano na množičnih sestankih kolektiva, bilo tudi na samih zasedanjih organov samoupravljanja, bomo v vsaki naslednji številki obdelali sistematično vsa načela te reorganizacije tako, da bo možno vsakemu članu kolektiva vedno spremljati bistvo in potek iste.

NAŠ STALNI GOST: ALJAŽ FRANČ
sodelavec Zavoda za izobraževanje
kadrov in proučevanje organizacije -
Kranj.

SEMINAR ZA ORGANE DELAVSKEGA

SAMOUPRAVLJANJA

Kakor je član kolektiva že znano, smo letos v mesecu aprilu izvolili nove organe delavskega samoupravljanja, to je nove člane delavskih svetov in upravnega odbora podjetja. Ker je v nove organe bilo izvoljeno precej novih članov in so se tako naši delavski sveti, če tako rečemo "pemiadili", je bilo nujno potrebno, da se vsi izvoljeni seznanijo z osnovnimi nalogami upravljanja v podjetju.

Radi tega se je organiziral poseben seminar, ki se je vršil v dneh od 7. do vključno 9. junija 1962. Seminar smo poverili v izvedbo ZAVODU ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV IN PRAJČEVANJE ORGANIZACIJE iz Kranja.

Seminarja so se udeležili vsi člani delavskega sveta podjetja, predsedniki delavskih svetov ekonomskih enot ter celotni upravni odbor podjetja skupaj s predstavniki sindikalne in drugih političnih organizacij.

Na seminarju so se predelale sledeče gradivo:

1. Delavsko samoupravljanje,
2. Gospodarjenje v komuni in podjetju,
3. Delavna razmerja s posebnim ozirom na delavsko samoupravljanje,
4. Metode dela delavskega sveta,
5. Razgovor o problemih dela sindikata v podjetju,
6. Organizacija podjetja (nova predlogi)

Seminar je bil zaključen v splošno zadovoljstvo ter se je ob zaključku med udeleženci, katerih je bilo povprečno 23, organizirala "analiza" uspešnosti tega seminarja. Posamežne, zgoraj navedene teme, so se ocenjevale z ocenami. Ocene so bile od 1 - 5, kjer je bila 5 najvišja ocena.

Splošna ocena seminarja, ki je upoštevala

- a/ koristnost seminarja
- b/ novost podane snovi

c/ način podajanja (po predavatelju), je bila zelo zadovoljiva, to je ocenjena 4,48 (od največ možnih 5).

Ta ocena predstavlja 9P % izpolnjenega pričakovanja, kar je izredno zadovoljivo in v splošnem je tako dobra ocena - redkost.

Vsem udeležencem se je ob tej "analizi" postavilo tudi par vprašanj, tičočih se podajanja snovi.

Na prvo vprašanje: česa je bilo preveč? je bil odgovor v glavnem ta, da ni bilo ničesar preveč! (Morda radi časovne stiske le premalo).

Na drugo vprašanje: - česa je bilo premalo? pa so odgovorili, če bi jih skušali spraviti na skupno ugotovitev - predvsem pomanjkanje časa in, da si udeleženci žele še takega načina izobrazbe.

Tretje vprašanje se je glasilo: - kakšne predloge imate za bodoči seminar?

"Predvsem, da bi bilo več časa, da bi se jih po možnosti udeležili tudi vodilni in strokovni delavci".

Za zaključek se je organizirala tudi grupa diskusija in sicer

1. s področja gospodarjenja v podjetju,
2. na področju delitve dohodka in
3. na področju decentralizacije upravljanja.

Predlogi s te diskusije so zbrani v posebni analizi, ter so zelo zanimivi ter je možno iz njih potegniti ukrepe za akcije pri bodoči organizaciji podjetja.

(ing. Jože Osterman)

ZA MASOVNOST SMUČANJA

(NADALJEVANJE)

S. V.

V uvodu smo se zadržali pri referatih delegatov zasedanja v Radovljici. (3.) Turne smuči iz aspekta rekreacije naroda - prof. Marjan Jeločnik. (Pomotoma vpisan avtor Edi Spran.) Danes bi nadaljevali s četrtim:

MESTO, STANJE IN PROBLEMI SMUČANJA V NAŠIH ŠOLAH - Edi Spran.

Ta razprava je tako bistvenega pomena k izboljšanju in razširitvi smučarskega športa, da je o njej vredno razpravljati.

Naloge fizične vzgoje v osnovnih in srednjih šolah so v okviru integralne vzgoje mlade generacije izredno važne. Trdimo, da so osnova fizične vzgoje celoga naroda vspešno z biološko in pedagoško in sociološko vzgojo. V tej fizični vzgoji je brezdvoma prvo smučanje. Po učnem programu v osnovnih šolah, se s smučanjem prične že v prvem razredu, skozi vsa leta osemletke.

Razni smučarski strokovnjaki po svetu, kot norvežan Tom Mørstad, prof. Kral in bolg. pedagog dr. Matejev, dr. D. Gut, zagovarjajo nujnost učenja smučanja od 3 - 7 let otroške starosti. Program za te starosti zajema osnovo smučarskega teka, plužne tehnike in skoke. Otroci v osnovnih šolah bi morali sodelovati na raznih tečajih in tekmovanjih. Tako bi postali smučarji za celo življenje. V času zimskih počitnic bi smučanje nudilo šolski mladini utrjevanje zdravja, nabiranje moči in splošne sposobnosti, koncentracijo živcev in zabavo.

Dalje v srednjih šolah, kjer bi učenci morali osvojiti nadaljno stopnjo znanja v smučanju, kar bi vključevalo norme za šolsko športno značko. V zimski sezoni bi smučanje prišlo do izraza v šolah posebno v športnih dneh, kjer koli so zato dani klimatski pogoji.

V šolskem letu 1961/62 je bilo v Sloveniji:

1200 osnovnih šol	...238.828 učencev
178 strokov. šol	... 34.794 "
27 gimnazij	... 7.641 "
10 kadrov. šol	... 3.036 "

Smučanje je obvezni šolski predmet. Torej je bilo v Sloveniji 284.299 smučarjev - mladine. Seveda nekoliko manj, še vedno pa okrog 1/4 milijona vseh, ki imajo klimatske pogoje. Dočim je le okrog 34.000 dijakov imelo na šolah smučke ali le 13,7 %. Porast iz leta 1940 kjer je imelo 204.000 učencev, 25.000 parov smuči ali 12,3% je le minimalen, če primerjamo porast drugih artiklov n.pr. radio aparatov, motornih vozil in drugih. Čeprav vemo, da takrat šole uradno niso podpisale tega športa kot je primer danes, ko se plansko okvarjajo s tem. Bolj skromni pa so uspehi pri organiziranju smučarskih klubov na šolah, ki so prepuščeni bolj samemu sebi.

Krivda za tako nizek nivo smučanja na naših šolah pade delno na premajhno aktivnost šolskih organov, delno pa na starše, ki še niso dojeli pomembnosti in koristi smučanja za zdravje svojih otrok. Potrebno je podvzeti konkretne mere, da se še slabo stanja izboljša. Zboljša po šolah na slovenskem, kaj šele v drugih republikah, kjer je stanje še mnogo slabše.

Milan Fajdiga - POMEN IN ZNAČAJ TRGOVINE S ŠPORTNIMI ARTIKLI ZA OMASOVLENJE SMUČARSTVA.

Kot posrednik med proizvajalci in potrošniki, si trgovina prizadeva v čim večji meri zadovoljiti potrebam in željam tržišča. To velja še prav posebej za trgovino, ki se peča s športnimi potrebščinami, predvsem s smučmi. Vendar športne trgovine tvorijo le nizek pro-

cent trg. pomena, dasiravno vemo, da bi se moral močno dvigniti. Potrebe in analize potrjujejo, da to področje še ni obdelano. Vendar sem mnenja, da je za to potrebno ustvariti prvo materialno bazo. To je pristopne cene posebno za otroške in turne smuči. Trgovina pa naj bi brez najmanjših dobičkov, le s pokritjem lastnih stroškov posredovala smuči širokemu krogu odjemalcev. Peleg tega bi morala

prodajati smuči in opremo na potrošniške kredite in s tem omogočiti nakup širšim množicam, širok nakup smuči preko šol in drugih organizacij. Razširiti je trgovske lokale s športnimi rekviziti po celi državi. Strokovnost trgovskega kadra je važen predpogoj pri prodaji športnih artiklov, organizacija servisne službe in strokovne montaže okove in robnikov, bi mnogo pripomoglo k razširjanju smuč. športa.

(Dalje sledi)

KARAKTERISTIKA SODOBNIH SMUČI

Poznano nam je že, da imajo različni tipi smuči različne trdote, torej ima vsak tip tudi različne stranske linije - širine.

N.pr.

Če bi se pri turnih smučeh zadovoljili z upogibno linijo enaki krogu mora biti stranska linija del kroga. Teoretično je ta trditev utemeljena takrat, če tvori smučka s terenom kot 45 °C.

Pri smučanju, t.j. pri izvajanju likov se ta kot sicer menja, toda to naj bi bil srednji kot, ki bi nam služil za teoretično osnovo in projektiranje. Ni ma pomena posnemati dimenzije smuči znanih inozemskih proizvajalcev, ker z našim vgrajenim materialom dobimo drugačno trdoto in seveda te širine odnosno oblike smuči niso v skladu s to trdoto.

Lahko fiksiramo širine smuči s posnemanjem inozemskih, toda le pod pogojem, da dosežemo tudi isto trdoto smuči. To bi pa lahko dosegli le na osnovi statističnih ugotavljanj na preizkušancih iz različnih kombinacij materialov. Debeline smuči morajo biti rezultat odvisnosti trdote smuči od različnih faktorjev. Zanimivo je, da nekatere obloge iz umetnih mas zmanjšujejo trdoto smuči kljub temu, da je absolutna debelina smuči ostala nespremenjena. Jekleni robniki povečajo trdoto. Način montaže in tip robnikov različno vplivajo

na elastičnost.

Na prečnem preseku vidimo, da je smučka sestavljena iz 20 delcev. S povečanjem ali zmanjšanjem števila teh delov in s kombinacijo drugih vrst lesa ter z menjanjem smeri letnic reguliramo trdoto smuči v veliki meri. Struktura lesa je tu odločilnega pomena. Kot vidimo tu ni debelina smuči edini faktor, ki vpliva na trdoto, pač pa vrsta drugih, katerih pa ni zanemarjati. Za izhodišče odnosno merilo teh eksperimentov nam mora služiti edino specifična trdota in linija upogiba smuči, ki nam služi za vzorec.

Vsporedno z zgoraj omenjenim problemom je treba misliti tudi na dušenje vibracij. Smučarski naziv za ta pojav je "smuči refetajo", kar je isto: dušenje vibracij je slabo. Ta nevšečnost se odstranjuje odnosno ublažuje z vplivom istih faktorjev kot pri trdoti smuči. Kako vpliva na frekvenco in čas dušenja tip robnikov je razvidno iz naslednjega:

	Hz	td
metalne smuči 210 deljeni kofix rob.	13,4	2,05 sec
metalne smuči 210 nedeljeni kofix rob.	13,5	7,5 sec

Frekvenca pri teh dveh smučeh je enaka, loč čas dušenja vibracij je pri smuči z robniki iz enega dela neprimerno daljši.

ši. Jesenova smučka brez robnikov in u-
metnih mas ima frekvenco 16 Hz in čas du-
šenja 3.62 sec. Po montaži spodnje drsne
kofix ploskve se frekvenca zmanjša na
14,3 Hz, čas dušenja je ostal isti. Ko
montiramo še jeklene robnike znaša frek-
venca 13.7 Hz, čas dušenja vibracij pa
1.63 sec. Frekvenca je direktno propor-
cionalna z debelino in obratno proporci-
onalna s kvadratom dolžine. Na prvi mo-
ment bi trdili, da je to ravno obratno.
Prav zaradi tega lahko primerjamo med
seboj samo smuči istih dimenzij.

Naslednja lastnost dobrih smuči je od-
pornost proti osni torziji ali "smučka
dobro prijemlje". Smučka je lahko trda
toda ne moremo trditi, da bo tudi dobro
prijemala. Smuči tipa smuk morajo biti
v sprednjem delu mehke, toda obenem mo-
rajo dobro prijemati. Slalom smuči so
trše od tipa smuk in tudi odpornejše pro-
ti torziji.

Pri turnih smučeh na splošno zahteve ni-
so tako velike. V kratkem ta tip smuči
lahko opišemo s sledečimi karakteristi-
kami: so mehkejše od specialnih smuči,
dovoljene so večje vibracije in manjša
odpornost proti torziji. Ne smemo pa iz-
gubiti iz vida to, da s temi smučmi smu-
čajo manj izvežbani ljudje in morajo prav
zaradi tega biti lahke za izvajanje smu-
čarskih likov.

Na koncu naj pripomnim še to, da so spre-
daj opisane lastnosti sodobnih smuči več
ali manj teoretična osnova za perspek-
tivno delo v laboratoriju. Pravilnost
teh osnov in končni rezultati pa se bo-
do pokazali na snegu samem.

(ing. Andrej Robič)

MOJSTER MONTAŽNE SKUPINE STANKO JAGODIC

KOLENDAR

4. julij - DAN BORCEV
16. julij - DAN TANK. JLA
22. julij - DAN VSTAJE

DOGODKI DOMA

Sekretar ZIS za kmetijstvo in gozdarstvo je 1. junija odprl 29. mednarodni kmetijski sejem v Novem Sadu.

2. junija je bil v prostorih GR v Ljubljani odprt IV. mednarodni lesni sejem, na katerem je viden znaten napredek domačih in tujih razstavljalcev.

1. junija je bila v Ljubljani seja IS LS LRS, na kateri so razpravljali o spremembah v organizaciji republiške uprave in o omejeni potrošnji v proračunu.

ZIS je izdal odlok o novem načinu izplačevanja honorarjev preko žiro računov pri komunalni banki.

5. junija je bila v Ljubljani ustanovna skupščina republiške konference za družbeno aktivnost žensk, na kateri so poudarili, da je treba vskladiti odnos žensk v proizvodnji s funkcijo materinstva, gospodinjstvu pa bi morali ustvariti širšo družbeno materialno osnovo.

6. junija je bila v Ljubljani seja IO GO SZDL Slovenije, na kateri so razpravljali o aktualnih gospodarskih problemih in o nalogah SZDL ter o spremembah v organizaciji in metodah dela GO SZDL.

8. junija je bil v Beogradu sestanek direktorjev republiških gospodarskih bank in IO Zveze komunalnih bank Jugoslavije, na katerem so razpravljali o prispevku bank k splošnim naporom za poživitev proizvodnje in ureditev razmer v našem gospodarstvu.

9. junija se je v Ljubljani začelo zasedanje LS LRS, na katerem so obravnavali

gibanje gospodarstva v prvih 4 mesecih 1962. Tov. Miha Marinko je bil razrešen dolžnosti predsednika LS LRS, za novo predsednico je bila izvoljena tov. Vida Tomšič. Za predsednika IS je bil po razrešitvi Borisa Kreigherha izvoljen Viktor Avbelj.

Na seji IS LRS so razrešili in imenovali nekatere nove člane, nato pa so sprejeli še odlok o določitvi števila članov UO Gospodarske zbornice LRS in razpravljali o osnutku statuta Splošne gospodarske banke LRS.

14. junija se je začel v Ljubljani skupni plenum GO SZDL in Republiškega sveta ZS Slovenije. Stane Kavčič se je v svojem referatu dotaknil kritike, novih oblik organizacije proizvodnje, produktivnosti, socialističnih odnosov, delitve ČD, samoupravljanja, dviganja strokovnega znanja in delitve po delu v družbenih službah.

15. junija se je v Kranju začelo dnevno posvetovanje Jugoslovanskega združenja za upravne znanosti.

21. junija je bilo v Beogradu zasedanje skupščine zveznega zavoda za socialno zavarovanje, na katerem so sprejeli tudi odlok o višini prispevka zavarovancev za izdaja zdravila in pravilnik o načinu predpisovanja, izdajanja in plačevanja zdravil.

22. junija je bila v Ljubljani seja IS LS LRS, na kateri so razpravljali o gibanju gospodarstva letošnjega leta v naši republiki in o izdatkih za socialno zavarovanje.

25. junija so na seji gospodarskih odborov ZIS obravnavali stanje in probleme zunanje trgovine, tov. Sergej Kreigher pa je obrazložil predlog zakona o prometu z blagom in storitvami s tujino.

26. Junija je bil v Ljubljani IV. plenar CK ZKS, na katerem se je Miha Marinko v svojem referatu dotaknil splošne gospodarske situacije in vzrokov težav, idejno političnega usposabljanja komunistov, načela delitve po delu in vpliva ZK v javnih službah.

Zakonodajna odbora ZLS sta 27. junija začela debato o predlogu zakona o prometu z blagom in storitvami s tujino in o drugih zakonskih predlogih.

28. junija je bila v Beogradu seja centralnega sveta ZSJ, na kateri so razpravljali o aktualnih vprašanjih proizvodnje in prometa v začetku letošnjega leta ter problemih notranje delitve dohodka.

(Dip. ek. Hribar Francka)

POLITIČNE BRZOJAVKE

1. junija

V Jeruzalemu je bil justificiran na smrt obsojeni nacistični voditelj Adolf Eichmann.

4. junija

V zahodni Nemčiji je bil ustavljen ves letalski promet zaradi stavke osebja letalskega prometa.

Posamezni odredi gverilskih enot v Venezueli se še nadalje upirajo na področju Puerta Cabello. Trdijo, da vodijo gverilske enote voditelji KP Venezuele in gibanja revolucionarne levice.

5. junija

Po poročilih iz Madrida, uvaja režim diktatorja Franca po vsej Španiji široko policijsko akcijo proti opozicijskemu gibanju fronte narodne osvoboditve.

6. junija

V Kremlju se je začelo posvetovanje najvišjih predstavnikov komunističnih in delavskih partij in vlad držav članic Sveta

za medsebojno gospodarsko pomoč.

Asturski rudarji so protestirali proti nameri delodajavcev, da bi sredstva, dobljena z zvišanjem cen premoga uporabljali za povišanje plač izženirjem, upravnim uslužbencem, delavskim nadzornikom in drugim uslužbencem, ki niso sodelovali v stavki.

7. junija

Generalni sekretar OZN U Tant je poslal indonezijskemu predsedniku Sukarnu brzojavko v kateri ga poziva naj privoli v nadaljna pogajanja z Nizozemsko o Zahodnem Irijanu.

8. junija

Ekonomski svet Arabske lige je ponovno sklenil proučiti trgovinske odnose in petrolejsko politiko do držav zahodnoevropskega skupnega trga.

9. junija

Tov. Miha Marinko je bil razrešen dolžnosti predsednika Ljudske skupščine LRS, za novega predsednika pa je bila izvoljena tov. Vida Tomšičeva. Za predsednika Izvršnega sveta pa je bil po razrešitvi tov. Borisa Kreigherja izvoljen tov. Viktor Avbelj.

11. junija

Predsednik ZAR Gamal Abdel Naser je sprejel našega veleposlanika v Kairu dr. Jožeta Brileja.

Režim diktatorja Franca je deportiral tri promonarhistične voditelje na Kanarske otoke. Konfinirali so jih zaradi sodelovanja na sestanku predstavnikov nekaterih španskih opozicijskih strank in skupin prejšnji teden v Münchenu.

Ustanovljena je bila začasna koalicijska vlada Laosa, v kateri je 12 ministrov in 7 državnih sekretarjev s princem Savana Funa na čelu.

14. junija

Na sedežu italijanskega zunanjega ministerstva v Rimu so se začeli uradni politični razgovori med podpredsednikom ZIS Aleksandrom Rankovičem in podpredsednikom in zunanjim ministrom italijanske vlade Attiliom Piccionijem.

15. junija

Terroristi OAS so podtaknili 7 plastič-

nih bomb v alžirski bolnišnici Mustafa. Materialno škodo cenijo na 1.5 milijona novih frankov.

16. junija

Voditelji držav skupine Casablanca so potrdili sporazum o ustanovitvi skupnega afriškega trga. Sporazum bodo ratificirali do oktobra letos, veljati pa bo začel s 1.1.1963.

17. junija

Član izvršne oblasti v Alžiriji Sauki Mostéfaj je izjavil, da bodo evropskim priseljencem dali vsa zagotovila glede njihove varnosti in da bodo razglasili amnestijo takoj, ko jo bo dopustila alžirska suverenost.

18. junija

Sovjetski premier Hruščov, ki vodi državno in partijsko delegacijo osmih članov so prispeli na uradni obisk v Bukaresto.

20. junija

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković se je po večdnevem obisku v Italiji vrnil v Beograd.

21. junija

V Akri, glavnem mestu Gane, se je začela mednarodna konferenca "Svet brez bombe". Konferenco, katere so se udeležili zastopniki 27 držav, je v ganskem parlamentu otvoril predsednik republike Gane Kwame Nkrumah.

Katanški secesionist Čombe je odklonil pogajanja s centralno kongoško vlado premiera Adula.

22. junij

Četrty dan obiska v Sovjetski zvezi se je delegacija Zvezne ljudske skupščine FLRJ, pod vodstvom Petra Stambulića, ogledala več inštitutov v Taškentu.

Čombe je pristal na pogajanja s premierom Adulom v Leopoldvillu.

23. junija

Ameriški zunanji minister Dean Rusk, je prispel na enodnevni obisk v Rim, kjer se bo razgovarjal s predsednikom italijanske republike Segnijem in premierom Fanfanijem. Po predhodnem obisku v Parizu in Bonnu proučuje možnosti skupne atomske politike Zahoda.

Delegacija Zvezne ljudske skupščine FLRJ ki je na uradnem obisku v ZSSR je prispela na Jalto.

24. junija

Vodja Komiteja upora Georges Bidalut je v intervjuju za ameriško televizijo mrežo CBS zagrozil s prenosom akcij OAS v Francijo.

Nova začasna koalicijska vlada Laosa pod vodstvom princa Suvana Fuma je razglasila prekinitev ognja na laoškem ozemlju. LR Kitajska pa je že sklenila priznati novo vlado Laosa.

Ameriški zunanji minister Dean Rusk je po končanih enodnevnih razgovorih v Rimu odpotoval v London.

25. junija

Naša parlamentarna delegacija, ki se pod vodstvom Petra Stambulića nahaja na uradnem obisku v Sovjetski zvezi, je prispela iz Jalte v Kijev.

Sovjetski premier Hruščev je, kot šef sovjetske vladne in partijske delegacije v Rumuniji, danes odpotoval z letalom iz Bukaresta.

27. junija

Po petdnevem obisku v Ukrajini je naša parlamentarna delegacija prispela z letalom iz Kijeva v Leningrad.

Predsednik državnega sveta DR Nemčije Walter Ulbricht je poslal zahodnoberlinskemu senatu poziv, naj bi se začeli pogajati o vzpostavitvi normalnih odnosov med obema deloma Berlina.

28. junija

Laos in LR Kitajska sta vzpostavili diplomatske odnose na ravni veleposlaništev.

PERSONALNE VESTI

STANJE DELOVNE SILE 30. JUNIJA 1962.

V rednem delovnem razmerju:

.. 241 moških
.. 218 žensk
.. 451 skupaj

V začasnem delovnem razmerju:

.. 9 moških

.. 5 žensk
.. 14 skupaj

Vajenci:

.. 2 moške.

GIBANJE DELOVNE SILE:

Tekom meseca junija so bili sprejeti sledeči novi delavci:

NOČ ANTON - mizar KV v telovadnem orodju lesnega obrata,

LEGAT MARJAN - mizar KV v oddelku metalnih smuči.

V začasno delovno razmerje za čas letnih počitnic so bili sprejeti sledeči dijaki:

Škofic Alenka, Finžgar Marija, Goričnik Janez, Brocar Janez, Legat Janez, Blažič Franc, Kokalj Ružič, Konc Jože in Lardič Ivan.

ŽELIMO JIM MNOGO USPEHA IN ZADOVOLJSTVA PRI DELU!

V juniju so zapustili podjetje sledeči delavci:

Jesenko Anton, ki je bil zaposlen na sedlarskih ročnih delih v sedlarskem obratu je odšel na lastno željo zaradi upokojitve.

Jakeš Desimir, ki je bil zaposlen kot knjigovodja osnovnih sredstev je odšel po sporazumu na lastno željo zaradi zaposlitve v drugem podjetju.

Ulčar Marija, delavka v razrezu lesa, je odšla po sporazumu na lastno željo zaradi družinskih razmer.

Rues Marinka, delavka na robničenju smuči v smučarskem oddelku, je odšla po sporazumu na lastno željo zaradi družinskih razmer.

Jerala Marija, delavka na pletenju reketov v reketarni je odšla po sporazumu na lastno željo zaradi takojšnje zaposlitve v drugi službi.

Kržišnik Terezija,

delavka v lakičnici smučarskega oddelka, je odšla po sporazumu na lastno željo zaradi družinskih razmer.

Bizjan Anica - delavka v ročni delavnici smučarskega oddelka, je samovoljno zapustila delo.

V MESECU JUNIJU SO DIPLOMIRALI:

HRIBAR Francka - na Ekonomski fakulteti v Ljubljani,

KOZAMERNIK Stane - na Tehnični srednji šoli metalurške stroke na Jesenicah in

JANŠA Stanislav

JERALA Vinko

REZAR Jože - vsi trije na lesno-industrijski šoli za VK delavce v Škofji Loki.

Vsi so bili naši štipendisti in že opravljajo svoja poklicno primerna dela na ustrežajočih delovnih mestih v podjetju. K uspehu jim iskreno čestitamo in jim obenem želimo tudi mnogo uspeha pri nadaljnjem strokovno praktičnem usposabljanju na delovnih mestih!

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ ŠTEVILKE 9.

Prejeli smo 9 pravih rešitev od tega 3 pravih.

Tokrat smo v komisijo povabili sodelavko Reichmann Eriko in Potošnik Metoda.

Žreb je določil prvo nagrado 600.- din

KOŠELJ Antonu,

drugo v znesku 300.- din pa

MENCINGER Zdenki.

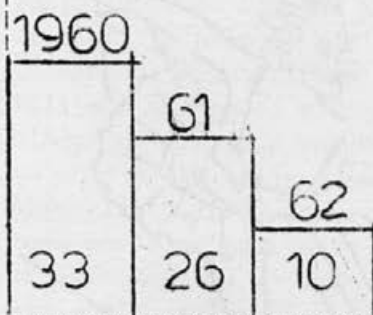
Nesreče V PRVEM POLLETJU

B. Z.

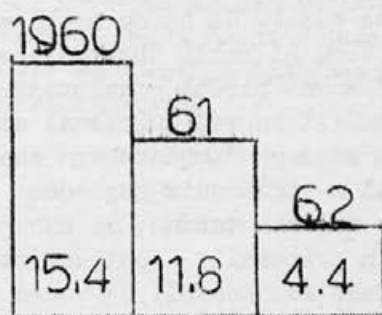
Pri prehodu na drugo polletje letošnjega leta bi se na kratko dotaknil nekaterih najvažnejših podatkov o gibanju nesreč v prvih šestih mesecih letošnjega leta.

V letošnjem prvem polletju se je v podjetju ponesrečilo 9 delavcev in eden na poti na delo. Vse nesreče so bile lažjega značaja razen poškodbe delavca v sklad. got. izdelkov, ko mu je rinka čolna pri padcu odtrgala desni prstanec pri prvem členku. Omenjeno naj bo tudi, da so bili trije primeri nezgod zaradi kršenja varnostnih predpisov in upamo, da bo takih primerov vedno manj.

Skupaj je bilo torej v prvih šestih mesecih letošnjega leta 10 nezgod ali 4,4 % na stalež zaposlenih. Povprečno se je v podjetju ponesrečil vsaki 46 delavec. Ti podatki nam povedo mnogo, posebno če upoštevamo, da smo predvsem lesno predelovalno podjetje in da so te nesreče v zadnjih treh letih vidno padle, kar je razvidno iz naslednjega grafikona:

ŠTEVILO NESREČ V 6. MESECIH

% NESREČ V 6. MESECIH LETA 60, 61, 62
NA STALEŽ ZAPOSLENIH.

PRI DELU UPORABLJAJ

ZAŠČITNA SREDSTVA

MOKRI ŠPORT OSVAJA

KDOR ZNA HODITI SE KAJ LAHKO NAUČI TUDI DRSETI NA DVEH NESKANI PO VALOVIH IZZA HITREGA MOTORNEGA ČOLNA - VSAJ TAKO SO DIJO STROKOVNJAKI.

Od James Stewart Gordon-a.
Po reviji "Das Beste" - prevedel Rudi Stroj.

V Belgiji smučajo po Severnem morju, na Nizozemskem po tankajšnjih jezerih, v Perziji po Kaspiškem morju, moteni čisto od ruskih patrolnih čolnov ter ogromnih ladij za izdelovanje kaviara. V Andih drvi po planinskih jezerih, v Pariz pa poleg oceanskih ladij-velikanov, ki pasirajo kanal. V New Yorku so morali mestni očetje odkloniti prošnje, da bi jezero Centralnega parka služilo smučarju na vodi.

Noben drugi - šport na svežem zraku - na celem svetu ne pridobiva hitreje novih prijateljev kot ravno vodno smučanje, ki danes šteje že 12 milijonov pristašev.

Prišlo mi je na misel, da bi se moral - če že hočem o temu bi rekel "brizgajočemu" športu strokovno pisati - najpreje sam naučiti smučati na vodi. Poiskal sem nekega svojega starega "smučarskega asa". Le ta je ošinil z strokovnim pogledom mojo 90 kilsko telesno težano, se zahihital v sebi in pripomnil: - potrebujete širše smuči. Tako sem zvedel, da vodno smuči odnosno njih širina mora odgovarjati težini smučanja. Vsled moje vidne telesne okrogline je moj prijatelj izbral smuči z znakom "Trikrat M", ki naj bi bile za mene najbolj primerne. Nataknil sem smuči, ki so imele vezi iz gumijsa in so bile krajše in širše od onih za sneg ter imel občutek, da hodim po dveh krajnikih. Stopil sem zatem do kolen v vodo, počenil po navodilih na smuči in se prijel z stegnjenimi rokama za vrv, ki mi je bila vržena iz motornega čolna. Na vse kar sem moral sedaj misliti je bilo, da bodo moje roke stegnjene, kolena upognjena, konice smuči pa usmerjene

paralelno vnaprej!

Moj prijatelj v čolnu zažge motor, vleče vrv se zategne, jaz se pa kmalu zatem popnem na vodno površino in drsim po vodi kot neka prastara moška Aphrodita. Voda mi je brizgala v obraz in me slepila. Poskušal sem priklicati svojega prijatelja naj ustavi, žal se mi pa z polnimi usti vode to ni posrečilo. No trenutke zatem sem občutil, da trdno stojim pokonci in da z 50 kilometrov brzine drsim po jezeru, medtem ko voda vihravo drvi mimo mojih nog.

Ta dogodek je bil zame prav toliko razburljiv, kot svoj čas prvo britje z električnim aparatom.

VODNO SMUČANJE - BALET!

LESNI STROKOVNJAKI V SRBIJI

3

Približevali smo se prvemu cilju. Še urovožnje in bili smo v Slavonskem Brodu. Sprva smo se ustavili izven mesta pri bencinski črpalki, se po dolgi vožnji malo sprehodili in ogledali okolico ter zajtrkovali. Prav zadovoljni nad lepim sončnim vremenom, ki ga pri nas že dolgo nismo videli, smo se napotili v mesto na ogled prve tovarne in sicer "Drvni kombinat" Slavonški Brod. V to tovarno smo prišli točno ob 6. uri zjutraj. Bilo je še vse mirno zato, ker tukaj prično ob 6.30 uri.

Prvi pogledi odnosno ocene so bile kaj skope. Nereda, raznega materijala in drugih stvari je bilo okoli vse polno. Ljudje so prihajali na delo, pa jih je bilo tudi vse polno. Saj ta tovarna zaposluje dobršen del prebivalstva Slavonskega Broda.

Po kratkem uvodnem nagovoru tov. direktorja, ki nam je orisal razvoj tovarne in bodoče delo smo se v dveh skupinah napotili na ogled. Prvi pogled na skladišče hlodovine nam je dal sliko o delovanju tovarne. Ogromno skladišče z lepimi hlodi je bilo še kar lepo urejeno. Železnica, mehanizirano skladišče. Napotili smo se naprej v žagalnico. Dovo hlodovine vršijo z vagončki. Tu neprestano obratujejo trije polnojarmeniki in širokolistna tračna žaga "Brenta". Poleg tega pa še vrsta raznih čelilnikov in krožnih žag. Tu se deske z napakami nastale mehanskim ali prirodnim pätom razžagajo in odstranijo. Že v žagalnici od-

rejajo les za tržišče in tovarniške potrebe in tako razpodeljenega dajo v naravno ali umetno sušenje.

Nadaljna pot nas je vodila k parilnim jamam v skladišče parjenega in neparjenega lesa. Parilne jame so dokaj preproste in zastarele. Skladišče žaganega lesa je po moji presoji zastarelo. Ni bilo videti pravičnega podnožja kop, kaj šele mehanizacijo. Vse deske skladišče ročno. Za transport, oziroma dovoz desk z vagončki pa se poslužujejo konjske vprege.

Nadalje smo si ogledali proizvodnjo furnirja, sušenje in vskladiščenje. Največ je bilo hrastovega furnirja, ki ga v večji meri izvažajo v zahodne države. Imajo tudi druge drevesne vrste, ki pa jih le uporabljajo za interno uporabo. V tej tovarni delajo tudi vezane plošče in panelke, ki jih imajo samo za domačo uporabo.

Najboljši pogoji dela, najboljšo organizacijo smo pa zapazili pri proizvodnji parketa. To jim pa omogoča nov strojni park, ki je popolnoma mehaniziran. Najbolje je bilo urejeno pri lamelnem parketu.

(Rezar Jože)

PLASTIKA NA POHODU

(Ing. Oleg Vrtačnik)

Te dni je naše podjetje začelo serijsko izdelovati čolne iz ojačanih steklenih vlaken. To je prvi poizkus uporabe tega materiala v naši tovarni, obenem pa smo

tudi med prvimi uporabniki tega materiala v Jugoslaviji. Ojačana steklena vlakna, ki so morda bolj poznana pod tujim imenom Fiber glass, so sestavljene

na iz dveh glavnih sestavin: iz steklenih vlaken in iz poliesterske smole. Steklenu vlakna se delajo iz razstopljenega stekla tako, da le-tega pihajo skozi tenke šobice. Na ta način se dobi jo zelo tenke steklene niti, ki so kasneje prepletene v splete oziroma preplete, lahko pa tudi v raznovrstne tkanine. Tak preplet prepojimo s poliestersko smolo, ki jo dobivamo v tekočem stanju. Z dodatkom posebnih trdilcev se smola strdi, v njej pa ostanejo vklopljena steklenu vlakna, ki dajejo novemu materialu izredne mehanične lastnosti.

Prednosti čolnov iz ojačanih steklenih vlaken pred lesenimi so velike:

1. material je znatno lažji od lesa,
2. trdnosti so mnogo večje,
3. ojačana steklenu vlakna lahko poljubno oblikujemo, kar pri lesu ni vedno mogoče,
4. čoln iz ojačanih steklenih vlaken je absolutno nepropusten,
5. čoln iz ojačanih steklenih vlaken praktično ne zahteva nobenega vzdrževanja, ker je odporen proti vsem vodnim zajedalcem, kot n. pr. algam in raznim školjkam, poleg tega pa je odporen proti morski vodi. Praktično je neuničljiv.

V kolikor je čoln poškodovan, kar se bolj redko dogaja, je popravilo zelo enostavno, hitro in skoraj neopazno. Ker so ojačana steklenu vlakna večja od vode je treba v čoln vgraditi posebne zračne rezervarje, ki v slučaju, da se čoln napolni z vodo preprečijo potopitev čolna. Naš čoln, ki smo mu dali ime "MOBY DICK" po slovitim belem kitu, ki je bil strah in trepet vseh oceanov, je dolg 3 m, širok 1,30m in visok 55 cm. Predviden je za 4 odrasle osebe, poganja pa se ga z vesli ali s Tomosovim motorjem "LAMO", ki ima 4 KS in s katerim razvija hitrost 5 milj odnosno 9 km na uro. Čoln je bil preizkušen na blejskem jezeru in na morju. V obeh primerih se je odlično izkazal. Razstavljali smo ga tudi na beograjskem sejmu tehnike, kjer je žel mnoga priznanja in bil deležen velikega zanimanja.

nja.

Poleg tega malega čolna nameravamo uvesti v proizvodni program tudi večji, 4 m turistični čoln in pa hitri čoln Gliser primeren za vodno smučanje.

S čolni pa ni izčrpana močnost uporabe ojačanih steklenih vlaken, ker je le ta vsestranska. Iz njih je možno izdelovati smuči, smučarske palice, garaže, lestence, avtomobilske karoserije itd.

Za enkrat so tako steklenu vlakna kot poliesterska smola uvožena iz inozemstva, vendar pa bo kmalu tovarna steklenih vlaken v Skoplju pričela izdelovati tudi preplete iz steklenih vlaken, Zagrebška tovarna "CHROMOS" pa poliesterske smole.

Ojačana steklenu vlakna so brez dvoma material bodočnosti in si zato prizadevamo, da bi ga uvedli tudi v našo proizvodnjo v čimširšem obsegu.

Elanov Gliser na vožnji.

IZVOZ

(Bogataj Vinko)

Količinski pregled definitivnih zaključkov naših glavnih izvoznih artiklov:

1. Zimske smuči:

Država	lesene - parov	metalne - parov
Kanada	12.800	240
ZDA	16.500	200
Norveška	1.700	-
Švica	4.900	2.850
zap.Nemčija	2.800	764
Francija	4.500	95
Skupaj:	43.200	4.149

2. Smučarske palice in hokej palice:

Država	Smuč.pal. parov	hokej pal. komadov
Kanada	2.500	100
ZDA	650	-
Švica	6.500	3.100
zap.Nemčija	1.700	6.050
Skupaj:	11.350	9.250

3. Ostali artikli:

Vodne smuči	1.156 par
Badminton reketi	15.300 kom
Čolni	46 kom
Galanterija + Choping bloki	7.200 kom
Različno telovadno orodje.	

Vrednostni pregled zaključenih poslov po posameznih artiklih izgleda takole:

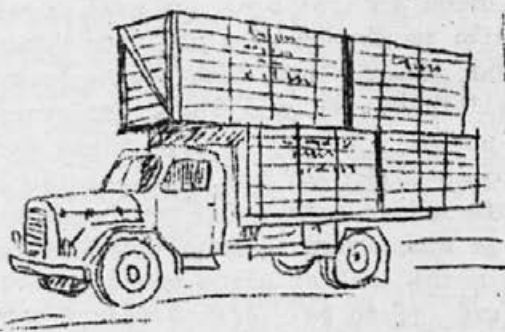
Lesene smuči	Din 300.000.000.-
Metalne smuči	" 146.000.000.-
Smučarske palice	" 25.000.000.-
Hokej palice	" 5.300.000.-
Vodne smuči	" 8.600.000.-
Čolni	" 3.400.000.-
Badminton reketi	" 9.000.000.-
Telovadno orodje	" 7.000.000.-
Galanterija	" 6.200.000.-

Skupna vrednost za izvoz Din 510.500.000.-

Vrednostna porazdelitev izvoza po posameznih državah pa je naslednja:

Kanada	Din 99.600.000.-
ZDA	" 116.700.000.-
Norveška	" 22.000.000.-
Švica	" 131.900.000.-
zap.Nemčija	" 56.800.000.-
Francija	" 73.700.000.-
Avstrija	" 2.000.000.-
Tunis	" 7.000.000.-
Belgija	" 100.000.-
Nizozemska	" 700.000.-

Skupno Din 510.500.000.-

Transport telovadnega orodja za izvoz.

IZ AMERIŠKE STATISTIKE:

1816 se začne redni promet Amerika - Europa.

1819 parnik "Savannah" prvič na parni pogon prepluje Atlantik.

1893 brata Duryea zgradita prvi ameriški avtomobil na benzin.

1927 Charles Lindbergh preleti Atlantik od Njujorka do Pariza.

ki je oddaljen od cerkve par sto metrov, naj napravi ta kratek izlét (30 minut iz Begunj) in ne bo mu žal tega malega napora, ki bo poplačan s prekrasnim razgledom po vsej Gorenjski. V Sankaškem domu pa se bo lahko odžejal in pravezval dušo za povratek v dolino.

Pol ure hoda od Poljske planine na poti proti Roblekovemu domu na Begunjskici (1755 m) do vidni zištvá in rovi nekdanjega rudnika železa. To mesto nazivajo domačini "Na knapih, kjer so biva-

li v barakah rudarji - knapi in kopali v času od leta 1872 do 1917 železno rudo za nekdanjo Kranjsko industrijsko družbo Železarno na Jesenicah. Tudi v notranjščini nasproti stoječega Stola so kopali rudo in jo spuščali kot od Trapov po "bremzih" v dolino Završnice, odkoder so jo vozili na Jesenice. Po prvi svetovni vojni so rudnik opustili, ker so pričeli nabavljati rudo iz naše rudno bogate Bosne, ki vsebuje več železa kod ona iz Karavank.

(Zgodovina ostalih gradov sledi)

DRAGA BRAVKA IN BRAVEC!

Če si slučajno med onimi, ki se v zadnji številki "Naše srabine" reševali naloge v članku "M G" Te prosim: Oprostí! Kljub intenzivni miselni gimnastiki druge in tretje naloge nisi mogel rešiti pa čeprav si skušal, da vendar stvar ne more biti tako težka. Prav si imel! Krivda za neuspeh pri reševanju ni na Tobi, temveč je nosil tisti škrt, ki jo v tisku kaj rad zagođa in je imel prste tudi tokrat vmes: pri drugi nalogi je enostavno izpustil vse številke,

pri tretji pa potvoril "štiri" in natiskal "tri". Kako lahko li pri kateremu od reševalcev zastopil manjvrednostni kompleks, ali kar je še huje: Pri vsaki težji nalogi bo v bodoče, čim rezultat ne bi bil hitro dosežen, pač mislil: saj so se zopet zmotili. Upajva oba, da se v bodoče kaj takega ne bo več zgodilo, kajti, če že pri drugih člankih, pri ugankah, križankah, nalogah in sl. tiskarski škrt absolutno ne sme sedeti poleg urednika.

K besedilu druge naloge spada sledeči kvadrat, v katerem je treba v polja, označena s črkami vnesti ustrezna števila:

A	18	B	25
19	15	C	12
D	16	23	E
17	21	F	G

Besedilo k tretji nalogi se glasi pravilno:

Štiri cigarete stanejo ravno toliko ..., ne pa: tri cigarete stanejo ....

Kar se bo treba utvarjati še z gornjima nalogama, naj zadostujeta za danes še sledeči dve:

1.) Micka je stara dvainpetdeset let in je natančno dvakrat toliko stara, kot je bila Francka takrat, ko je bila Micka toliko stara, kot je sedaj Francka. Koliko let ima danes Francka?

2.) Oče zapusti svojim trem sinovom sedemnajst ovac. Sinovi si morajo ovce tako deliti, da dobi najstarejši polovico, drugi sin tretjino in najmlajši devetino vseh ovac, vendar se nobena ovca ne sme deliti - vse ostanejo žive. Kako so izvedli to delitev?

Sedaj pa na rešitev 1. naloge iz prejšnje številke:

Znamke stanejo najmanj 1, 11 in 12 din, to je skupno 24 din. Edini mnogokratnik tega števila, ki bi se dal obračunati z enim kovancem je 48. Znamke stanejo tedaj 2, 22 in 24 din. Janezek plača s 50 dinarskim kovancem in dobi kovanec za 2 dinarja nazaj.

R-r

VEGINE BEGNE

(Kavčič Ivan)

2

Zapiski Ivana Vajkarta Valvasorja segajo le do polovice 17. stoletja. Zaradi tega je bilo treba nadaljne podatke o gradu Katzenstein še poiskati iz drugih virov. (Begunjski župnik g. Hiti je dal podatke radevolje na razpolago in sicer iz Krajevnega leksikona dravske banovine iz leta 1937).

Kraj Begunje in Zgošo se omenja v zgodovini že v drugi polovici 11. stoletja.

Iz rodu Kacianarjev je bil tudi grof Ivan Kacianar, večkratni zmagovalec v bojih s Turki, ki so takrat prihajali na roparske pohode v naše kraje.

V drugi polovici 17. stoletja so bila obnovitvena dela grada zaključena in so se vanj naselili nasledniki Johanna Georga von Lamberga, ki so grad "Kamen" zaradi razpadanja zapustili in ker so imeli v gradu Katzenstein bolj ugodna oz. udobna stanovanja.

Leta 1875 je kupila grad Katzeinstein avstro-ogerska država, ki ga je preuredila v žensko kaznilnico. Tudi kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev je od leta 1918 dalje grad uporabljala v iste namene. Po razpadu kraljevine jugosl. pa so nacisti grad spremenili v koncentracijsko taborišče. Muzej NOB, ki je urejen v nekdanjih celicah smrti, pokopališče na vrtu gradu in v Dragi in mnogi obeliski pa so priče grozodejstev, ki so se godile za časa okupacije v tem gradu.

(Sind. podružnici v Elanu se priporoča, da organizira množičen ogled muzeja, ker si verjetno mnogo članov našega kolektiva muzeja še ni ogledalo).

Ko zaključujemo opis zgodovine gradu Katzeinstein menimo, da bi bilo potrebno tudi napisati nekaj vrstic o sami vasi Begunje in njeni okolici. Župna cerkev v Begunjah se prvič omenja leta 1468. Leta 1523 so cerkev povečali in končno dogradili. Sedanje baročno stavbo so sezidali leta 1740 in streho po-

krili z opeko, ki so jo pobrali iz razpadajočega grada Kamen. Ustno izročilo pravi, da so opeko iz grada Kamen podajali iz roke v roke v vrsti stoječim ljudem in to od grada Kamen na streho cerkve v Begunjah. Med gradom Katzenstein in cerkvenim stolpom je bil most - takozvani mostovž, ki so ga podrli leta 1875, to je, ko so grad preuredili v žensko kaznilnico. Ta mostovž je služil prebivalcem iz grada za posežanje službe božje v cerkev. V cerkvi so ohranjene oljnate slike slikarja Lajerja in Langusala

Cerkev Sv. Petra stoji na Gori, ki je 839 m nad morsko gladino. (Begunje so 578 m). Ta cerkev stoji na najlepši razgledni točki Gorenjske in je bila sezidana v gotskem slogu, to je v drugi polovici 15. stoletja, je pred približno 500 leti. Posebnost te cerkve je v tem, da ima samo dve ladji, ker običajno so bile grajene cerkve v gotskem slogu s tremi ladjami. Na steni cerkve je naslikanih 25 fresk, katere je naslikal neki umetnik Jernej iz Škofje Loke proti koncu 15. stoletja. Glavni oltar je iz baročne dobe, to je iz leta 1767.

Cerkev Sv. Petra je bila stara božja pot, posebno znana za časa turških vpadov v našo deželo. Pri cerkvi sv. Petra na Gori so v času turških pohodov zažigali kresove, ki so opozarjali prebivalce po dolinah na prihod sovražnikov. Iz starih časov je ostala tudi navada, da zvonijo pri sv. Petru takrat, ko preti nevarnost toče. Rajna "tagorska mama" je povedala, da je z zvonenjem vedno pregnala točo, le samo enkrat ne, ker je pozabila zvoniti in takrat je prihrumela nad Begunje nevihta s točo. Plat zvona iz sv. Petra pa tudi še danes opozarja gasivce, da je nastal požar in da je treba iti na pomoč.

Kdor še ni bil pri sv. Petru na Gori ali obiskal prijaznega sankoškega doma,

KRVAVORDEČA ROSA...

V SPOMIN NA PADLE TALCE, KI SO BILI USTRELJENI 20.8.1941.

V jančevi Druči pod Dobravo nedaleč od Begunj je OZB Radovljica in ZB Begunje postavila obelisk v spomin ustreljenim talcem. Na obelisku piše:

Ustreljeni talci 20.8.1941,

Jerič Anton Zg. Dobrava	1919 - 1941
Messner Jurij Dobja vas	1915 - 1941
Pavlin Rafael Osek	1907 - 1941
Špranec Minnel Bilje	1905 - 1941
Stern Matej	1912 - 1941
Zagornik Henrik Prevalje	1911 - 1941

Da sem se odločil napisati ta prispevek za NASO SMOČINO me je vodila misel: "leži nazaj", to je v čas, ko je po svoje brezobzirni nacizem,

bil takrat na viški in že nadut z mislijo, da je vladar sveta.

Spominjam se še danes, da je bil 20. avgust 1941 lep poletni dan in da je sonce ravno pokukalo iz gozdnate Dobrave, ko sem v Spodnjem koncu Begunj, kjer sem stanoval zaslišal brenenje avtomobilov. Ker v ta del Begunj običajno ni nobeden vozil z avtomobilom, me je obšla zla misel, da bodo okupatorji mogoče pričeli seliti vaščane. Skočil sem k oknu in videl strašno sliko. Na prvem tovornjaku je bilo zvezanih pet talcev, ki so bili izmučeni in bledi. Poleg njih so stali do zob oboroženi oprilci, ki so prišli iz Poljčke, kjer so vršili svoj krvavi posel. Za prvem tovornjakom je vozil drugi tovornjak, ki je bil naložen z surovo tesanimi rakvami. Te rakve so mi dale odgovor, kaj se bo zgodilo, to je da bodo streljali talce. Rakve s lupli so vozili nekaj časa v kranjsko v Gradcu. Kam so peljali talce, mi takrat še ni bilo znano. Za temi dvema kamioni so pa vozile črbe limuzine takozvano višje raso, to je SS oficirje in druge (večkrat tudi ženske), ki so sadistično uživali ob svojem krvavem delu.

Ko je ta žalostna kolona krenila mimo Užnikovega mlina po klancu proti Dvorski vasi, sem se hitro ddpeljal s kolesom k prijatelju ing. F. P. v Poljče in mu povedal kaj sem videl. Ko je minilo nekaj časa sva oba zaprepaščena slišala strele in rafale izpod Dobrave. Bilo je jasno - zgodil se je drugi množični zločin. Prve talce so ustrelili malo preje pri nekdanjih vojaških barakah, nedaleč od vasi Slatna.

Pod svinčeno točo iz pušk morilcev je padlo pet mladih nedolžnih žrtev v starosti od 22 do 36 let. Ta njihova nedolžna kri je oškropila travo.

OPOMBA:

se

Obelisk mimoidočih ne more videti, ker je skrit med drevjem in visoko rastočim grmovjem. Krajevni odbor ZB bi priporočil, da grmovje poseka in naredi do spomenika stezico, ki bo mimoidočega privedla do spomenika, da si ga bo ogledal in ga nehote spomnil na žrtev, ki so nam končno le prinesle svobodo in mir, mir, katerega si želijo vsi svobodo-ljubni in humanistični svet.

(Kavčič Ivan)

TOVARNIŠKI TISK

V nadaljevanju poglejmo aktualne teme, ki so prišle v poštev za obravnavo na posvetovanju urednikov tovarniških glasil, dne 26. maja 1962 v Kranju:

1. Kako zagotoviti neodvisen položaj

listov in urednikov glasil delovnih kolektivov in podreditev centralnim organom delavskega upravljanja?

2. Kako urediti položaj urednikov, ki se ukvarjajo z urejevanjem listov profesionalno, da bi bili disciplinsko podrejeni neposredno direktorjem podjetij, moralno pa centralnim organom upravljanja?
3. Kako zagotoviti za izdajanje listov potrebna sredstva in kako urediti kontroliranje trošenja teh sredstev?
4. Kako doseči tesno sodelovanje uredništev z organizacijo Zveze komunistov Slovenije v podjetju, s sindikalno podružnico in ostalimi družbenimi organizacijami?
5. Kako razširiti krog sodelavcev in dopisnikov?
6. Kako doseči večjo informativnost, predvsem pa mobilizacijsko dejstvo glasil?
7. Kako uspešno seznanjati bralce z dogajanjem v komuni in s komunalno problematiko?
8. Kakšno pomoč in kako naj bi nudile uredništvom občinske in okrajne komisije za tisk pri občinskih in okrajnih odborih SZDL?
9. Kako zagotoviti nadaljne strokovno izpopolnjevanje novinarskih kadrov v uredništvih glasil delovnih kolektivov in kakšne oblike bi kazalo vpletati?
10. Kako dokončno rešiti vprašanje statusa te vrste glasil in kako urediti vprašanje njihovega članstva v Društvu novinarjev Slovenije?
11. Kakšne težave imajo uredništva, ki izdajajo šapirografirana glasila in kako jih je moč krepiti?
12. Kako sodelujejo uredništva tiskanih glasil in tiskarne.
13. Kako zagotoviti resnično delo in življenje sekcije za tovarniški tisk in morebitne možnosti za decentralizacije tega organa po okrajih?

V naslednji številki pa bomo zaključili s samim potekom posvetovanja in sklepi,

REŠITEV KRIŽANKE IZ 9. ŠTEVILKE.

VODORAVNO:

1. Golica, 6 Dinamo, 12. Olovo, 13. Kovinar, 14. Rita, 15. odmara, 16. ekonom, 18. NN, 19 KO, 20. nas, 21. Pi, 22 Ak, 23. tip, 24. Jn, 25. Ot, 26. plakete, 28. eritas, 30. Akad, 31. Karakas, 33. Avari, 34. Anonin, 35. Spaček.

-- Ali ti ugaja ploska linija?
-- Beži, beži, saj je brez karoserije!

-- Ali si hotel prebrati naslov gramofonske plošče?
-- Ne, le sekretarjev podpis!

SINDIKALNI ŠAHOVSKI POKALNI TURNIR

Dne 3. junija 1962 se je vršil v obratu družbene prehrane tovarne športnega orodja "Elan" Begunje na Gorenjskem - sindikalni šahovski pokalni turnir za kolektive iz območja občine Radovljica pod pokroviteljstvom občinskega sindikalnega sveta Radovljica, ki je istočasno tudi darovalec pokala.

Pokrovitelj sindikalnega šahovskega pokalnega turnirja je bila sindikalna podružnica tovarne športnega orodja "Elan" Begunje na Gorenjskem, ki si je lansko leto priborila pokal, ki je prehodnega značaja. V ilustracijo naj navedem, da je šahovska ekipa sindikalne podružnice "Elan" že četrtič priborila to trofejo. Iz tega naslova je dobila v trajno posest prvo razpisani pokal in da je četr-

ta zmagala istočasno tudi prva zmaga pri novo razpisanem pokalu.

Turnir sam je potekal v najlepšem redu, vendar je treba ugotoviti žalostno dejstvo, da niti pokrovitelj občinski sindikalni svet Radovljica niti okrajna šahovska zveza Kranj nista na ta turnir poslala svojih predstavnikov in, da je bilo vodstvo turnirja postavljeno pred dejstvo si med navzočimi poiskati glavnega sodnika turnirja in tako imenovanega "gromovnika", ki je moral otvoriti turnir in razdeliti nagrade s primernimi nagovori - seveda nepripravljen.

Razposlanih je bilo 72 vabil na kolektive, od katerih se je odzvalo 10, ki so se tudi udeležili tega turnirja.

Vrstni red pa je bil sledeč:

1. Občinski sindikalni svet Radovljica		s 44 1/2 točkami
2. Kemična tovarna	Podnart	s 40 1/2 točkami
3. Elan	Begunje na Gorenjskem	s 33 točkami
4. Bolnica	Begunje na Gorenjskem	s 30 1/2 točkami
5. Veriga	Lesce	s 30 točkami
6. Ljudska milica	Radovljica	s 27 točkami
7. Iskra	Otoče	s 20 1/2 točkami
8. LIP	Bled	s 19 točkami
9. GKZ	Bohinj	s 14 točkami
10. Sukno	Zapuže	s 11 točkami

Za ekipo "ELAN" so igrali naslednji tovariši, ki so dosegli:

1. Presterl Jože	6 1/2 točke
2. Macuh Janez	6 točk
3. Jerala Vinko	7 točk
4. Bizjak Anton	6 točk
5. Kopač Tomaž	4 točke
6. Gobar Stanislav	3 1/2 točke

Skupaj 33 točk

/naznačeno mesto v prikazu je istočasno tudi vrstni red na deskan/.

Vsi udeleženci so bili z organizacijo turnirja zelo zadovoljni, vendar so si

bili edini v tem, da izostanek predstavnikov pokrovitelja in okrajne šahovske zveze Kranj ne more biti garant za omasovljene sindikalnega šaha.

(Doberlet Miodrag)

Šport

SVETOVNO PRVENSTVO V NOGOMETU:

Končni vrstni red prvih štirih reprezentanc na svetu je sledeč:

I. Brazilija	III. Čile
II. Čehoslovaška	IV. Jugoslavija

SVETOVNO PRVENSTVO V ORODNI TELOVADBI V PRAGI.

8. julija se je v Pragi zaključilo XV. svetovno prvenstvo v orodni telovadbi. Naš Miro Cerar peti na svetu, ter najboljši na konju in bradlji. Moška vrsta je med ekipami deseta. Končni vrstni red je sledeč: 1 Titov (SZ), 2 Eudo (AP), 3 Šaklin (SZ), 4 Our (JAP), 5 Cerar (JUG), 6 Mitsukuri (JAP), 7 Jamashita (JAP), 8 Stolbov (SZ), 9 Kondemelidi (SZ), 10 Curumi (JAP). Ekipno 1 Japonska, 2 Sovjetske zveze, 3 Čehoslovaška, 4 Kitajska, 5 Italija, 6 Amerika, 7 Finska, 8 Vshodna Nemčija, 9 Švica, 10 Jugoslavija.

MEDNARODNA VESLAŠKA REGATA NA BLEDU:

Dne 8/7-1962 je bila na Bledu velika mednarodna veslaška regata z udeležbo 6 držav. Rezultati: 1 Italija, 2 Italija, 3 Sava. Dvojce brez krmarja: 1 Mornar, 2 Avstrija, 3 Zagreb. Dvojce s krmarjem: 1 Argo, 2 ZAR, 3 Partizan. Double scull: 1 Poljska, 2 Avstrija, 3 Italija. Četverec brez krmarja: 1 Mornar, 2 Mladost, 3 Poljska. Četverec s krmarjem: 1 Krka, 2 ZAR, 3 Mladost. Osmereci: 1 Mornar, 2 Bled, 3 ZAR.

MOTORNE DIRKE ZA REPUBLIŠKO PRVENSTVO V LJUBLJANI.

AMD Ljubljana je priredilo prve dirke za republiško prvenstvo za leto 1962.

Motorji do 50 ccm: 1 Vrhovnik, 2 Teran, 3 Seljak.

Motorji do 125 ccm: 1 Mladovan, 2 Vrhovnik, 3 Benci.

Motorji do 175 ccm: 1 Galič, 2 Bivic,

3 Šalamon.

Motorji do 250 ccm: 1 Pintar, 2 Pigac, 3 Čuden.

Motorji nad 250 ccm: 1 Mrzel, 2 Pintar, 3 Čuden.

Prikolice do 1200 ccm: 1 Hrast - Zupan, 2 Arčan - Salobir, 3 Pažur - Anžel.

ATLETIKA:

Budimpešta - Na atletskem mitingu v Budimpešti je bilo doseženih več dobrih rezultatov. Od Jugoslovanov je najboljši čas dosegla Olga Gere, ki je osvojila 1 mesto v skoku v višino.

Helsinki: - Na mitingu v Helsinkih je Špan dosegel odličen rezultat v teku čez ovire na 3000 m 8.45.8.

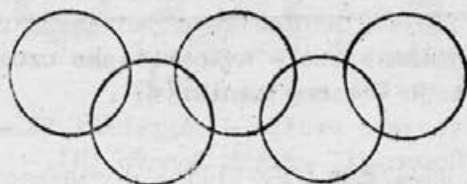
TENIŠKI TURNIR V WIMBLEDONU:

8. julija se je končal veliki mednarodni teniški turnir na katerem sta nastopila tudi Jugoslovana Jovanovič in Pilič. To pot sta bila naša dva igralca prva Jugoslovana, ki sta se plasirala v finale dvojic. V finalu sta nesrečno izgubila z Australijcema Hewitom in Stollom - 5 : 7, 6 : 2 in 6 : 4.

(Mencinger Oton)

(Nadaljevanje iz strani 22).

- o. avtomobilska oznaka Ivana - medmet - priganjanja - drag kamen (2).
- p. poteza pri šahu - isti (1).
- r. ime pevke Markovič - morska žival (1).

1																			
2																			
3																			
4																			
5																			
6																			
7																			
8																			
9																			
10																			
11																			

ITALIJANSKA KRIŽANKA

Pri italijanski križanki mora črna polja razporediti reševalec sam. Številka v oklepaju vsake vodoravne in navpične vrste pove, koliko črnih polj je v tisti vrsti.

VODORAVNO:

1. Izdelek naše tovarne - denarna enota ameriške države (1).
2. Otok v Tihem oceanu znan po hudih bojih - podredni veznik - servisna služba za motorizirane (2).
3. Reka v Sibiriji, ki se izteka v Severno ledeno morje - predsednik evropske države - avtomobilska oznaka kraja Tetovo - ozirajni zaimek (3).
4. Domača žival - mesto v Italiji - zagoret, ogret (3).
5. Samostalnik - kemijski simbol za natrij - livada - ime tovarne - gre (srb) (4).
6. Nogometni klub - teža embalaže - zabavna muzika - površinska mera (5).
7. Predujem, naplačilo - jadranski otok - vojaška zveza - avtomobilska oznaka Kranja - samoglasnik (4).
8. Kavbojsko orožje - zagrebški NK - reka v Romuniji, pritok Donave (3).
9. Začetek Italije - avtomobilska oznaka

okraja Valjevo - žensko ime - priimek slovenskega pisatelja (Primož) (3).

10. Določena barva - kazalni zaimek - pavlihov koledar (2).

11. Nauk o zvoku - sovjetski šahovski vele mojster (1).

NAVPIČNO:

- a. del ladje - razstavljanje (1).
  - b. opomin, kazen - nasprotno od dolg(1).
  - c. moško ime - močna igralna karta - okrajšano luka (2).
  - d. Enojka - poljski pridelek (2).
  - e. del telesa - tehnična kontrola - pripadnik plemena starih Slovanov (2).
  - f. ime filmske igralka Gardner - angleška dolžinska mera - dva samoglasnika (2).
  - g. kemijski simbol za natrij - plemiški naziv - soglasnik (2).
  - h. soglasnik - naša reka - glazbeni interval (2).
  - i. utežna enota - stoti del dinarja(3).
  - j. krpa, cunja - gospa - soglasnik na začetku abecede (2).
  - k. soglasnik R - jezero v Rusiji - reka v severni Italiji (2). l. nada - rešen, ne mehak (fonetično) (2). m. sorodnik - AZ - pravilno (2). n. hitro klapanje - ljsva tekočina - neusmiljeni (2).
- (Dalje na strani št. 21)